

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกของเราในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารสามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็วอาจจะเรียกได้ว่าเป็นยุคที่การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีของมนุษย์เรา โดยฟันเฟืองตัวหลักที่ใช้ขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรวมไปถึงอนาคตนั้นก็คือพลังงานในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลาและไม่มีทีท่าว่าจะลดลงแม้แต่น้อย สวนทางกับปริมาณของแหล่งกำเนิดพลังงานที่ใช้แล้วหมดไปที่เหลืออยู่ ยกตัวอย่างเช่น น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ ฯลฯ ซึ่งนับวันก็มีแต่จะลดลงไปเรื่อยๆ และในอนาคตอันใกล้ พลังงานเหล่านี้ก็คงจะหมดไปจากโลกของเรา ถ้ามนุษย์อย่างพวกเราไม่ร่วมมือกันหาทางออกในเรื่องนี้กันอย่างจริงจัง (ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542)

อาจกล่าวได้ว่าพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานที่คนไทยทุกคนมีความจำเป็นต้องใช้กันทุกวัน โดยการผลิตพลังงานไฟฟ้าของไทยเราจะผลิตจาก น้ำมัน ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ (พลังงานที่ใช้แล้วหมดไป) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการแปรรูป น้ำมัน ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ ให้กลายเป็นพลังงานไฟฟ้านั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านลบที่มีต่อโลก ต่อสภาพแวดล้อมรวมถึงสุขภาพของมนุษย์เรา เช่น อุณหภูมิของโลกร้อนขึ้น อากาศปนเปื้อนด้วยฝุ่นละอองและสารพิษ แต่ก็มีพลังงานไฟฟ้าบางส่วนที่ได้มาจากการใช้พลังงานมาขับเคลื่อนเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของเขื่อน ซึ่งการสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าก็จะส่งผลกระทบหลายด้านต่อธรรมชาติและชีวิตความเป็นอยู่ของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ใกล้อาณาเขตของเขื่อน (ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542) ปัจจุบันการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และทางรัฐบาลไทยก็ได้มีการประกาศใช้ “กฎหมายอนุรักษ์พลังงานสำหรับอาคารควบคุมไปแล้วเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2538” โดยกำหนดค่าการใช้ไฟฟ้าสำหรับระบบไฟฟ้าแสงสว่าง กำหนดค่าการใช้ไฟฟ้าสำหรับเครื่องปรับอากาศ นอกจากนี้มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2547 ได้ขอความร่วมมือให้ส่วนราชการต่างๆ ลดการใช้พลังงานในหน่วยงาน เนื่องจากปัญหาพลังงานเป็นปัญหาวิกฤตของประเทศ และให้ถือเป็น “วาระแห่งชาติ” (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2539)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นหน่วยงานราชการที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้าสูง จากข้อมูลปี 2546 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เสียค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไฟฟ้ากว่า 115 ล้านบาท (สถานจัดการและอนุรักษ์พลังงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549) ซึ่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาเหล่านี้จึงได้ร่วมรณรงค์เพื่อส่งเสริมนโยบายและมาตรการประหยัดพลังงานของรัฐบาล โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการรวมพลังหารสอง โครงการอนุรักษ์พลังงานในอาคารสำนักงาน ซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการเหล่านี้ได้เน้นไปทางด้านลดการใช้พลังงานในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งเพื่อขยายผลให้นักศึกษาและบุคลากรสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ว่าสอดคล้องกับนโยบายการประหยัดพลังงานของมหาวิทยาลัยหรือไม่ และมีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาเหล่านั้น ผลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุม และจัดการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยและของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ นักศึกษา ที่อาศัยอยู่ในหอพัก สังกัดกองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 15 อาคาร เป็นหอพักนักศึกษาชาย 7 อาคาร และหอพักนักศึกษาหญิง 8 อาคาร

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้ไฟฟ้าในอาคาร
2. ทักษะในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
3. พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

หอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หมายถึง หอพักสังกัดกองกิจการนักศึกษา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 15 อาคาร เป็นหอพักนักศึกษาชาย 7 อาคารประกอบไปด้วย หอชาย 1 ,หอชาย 2 ,หอชาย 3 ,หอชาย 4 ,หอชาย 5 ,หอชาย 6 ,หอชาย 7 และหอพักนักศึกษาหญิง 8 อาคารประกอบไปด้วย หอหญิง 1 ,หอหญิง 2 ,หอหญิง 3 ,หอหญิง 4 ,หอหญิง 5 ,หอหญิง 6 ,หอหญิง 7 ,หอหญิง 8

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยที่การกระทำนั้นมีจุดมุ่งหมายและเป็นไปอย่างใคร่ครวญมาแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้สิดำ

การใช้พลังงานไฟฟ้า หมายถึง การใช้พลังงานไฟฟ้า ของนักศึกษาที่อยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่

ต้องการข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพัก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุม และจัดการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่